

Komentari zaprimljeni u javnoj raspravi

Javna rasprava održana: 13.9.2021. - 15.10.2021.

Dokument u javnoj raspravi: Nacrt plana razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa u Gradu Pula

Komentare dostavio: Hrvatski Telekom d.d.

Komentari zaprimljeni: 15.10.2021.

Komentar operatora	Odgovor NP															
Kategorija: Lokacija demarkacijskih točaka																
<p>Sukladno uputi NOP-a o demarkacijskim točkama od 28. veljače 2019. (KLASA: 302-03/18-04/01; URBROJ: 376-13-19-2) HT kao operator zainteresiran za izgradnju pristupne mreže dostavlja svoj inicijalni prijedlog lokacija demarkacijskih točaka s namjerom da bude prikazan kao jedan od prijedloga u konačnoj verziji PRŠI-ja.</p> <p>Slijedom navedenog, s obzirom na geografski položaj naselja, veličinu naselja odnosno potencijalni broj krajnjih korisnika/korisničkih jedinica u naseljima, te postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu HT-a koju je moguće iskoristiti u Projektu, HT u svom rješenju predlaže formiranje dvije demarkacijske točke u Projektu. Prema trenutnim planovima i raspoloživim tehnološkim resursima predložene demarkacijske točke nalaze se na lokaciji planiranih pristupnih čvorova FTTH tehnologije, koji su spojeni svjetlovodnim kabelom na postojeću agregacijsku mrežu HT-a kako je ispod navedeno u Tablici 1.</p> <p>Tablica 1. Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka</p> <table border="1" data-bbox="206 1015 1366 1283"><thead><tr><th>OPERATOR</th><th>GRAD/OPĆINA/NASELJE</th><th>LOKACIJA</th><th>ADRESA</th><th>KOORDINATE¹</th></tr></thead><tbody><tr><td>HT</td><td>PULA</td><td>LOK_52_PREMANTORE</td><td>ULICA MARSOVOG POLJA 64</td><td>291239, 4971585</td></tr><tr><td>HT</td><td>PULA</td><td>LOK_52_ŠIJANA</td><td>TRG I. ISTARKE BRIGADE 3</td><td>291274, 4974130</td></tr></tbody></table>	OPERATOR	GRAD/OPĆINA/NASELJE	LOKACIJA	ADRESA	KOORDINATE ¹	HT	PULA	LOK_52_PREMANTORE	ULICA MARSOVOG POLJA 64	291239, 4971585	HT	PULA	LOK_52_ŠIJANA	TRG I. ISTARKE BRIGADE 3	291274, 4974130	<p>Komentar se prihvaća.</p> <p>Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka bit će dodan u konačnu verziju PRŠI-a.</p>
OPERATOR	GRAD/OPĆINA/NASELJE	LOKACIJA	ADRESA	KOORDINATE ¹												
HT	PULA	LOK_52_PREMANTORE	ULICA MARSOVOG POLJA 64	291239, 4971585												
HT	PULA	LOK_52_ŠIJANA	TRG I. ISTARKE BRIGADE 3	291274, 4974130												

¹ Koordinate prema kartografskoj projekciji HTRS96/TM na elipsoidu GRS80

HT će u fazi projektiranja ovisno o konačnom obimu projekta i primijenjenim tehnološkim rješenjima pravovremeno planirati i transparentno informirati OiV o konačnom prijedlogu demarkacijskih točaka, te sve ostale informacije vezane uz mogućnost pristupa istima, u skladu za zahtjevom iz Upute o demarkacijskim točkama.

Nadalje, HT posjeduje agregacijsku mrežu koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar Projekta. Usluga agregacijskog povezivanja će se temeljiti na Ethernet tehnologiji.

Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa	
HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga prihvatljiva ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizaći iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi u tom trenutku i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.	Nema primjedbi.
Kategorija: Veleprodajni uvjeti pristupa	
<p>Vezano za predložene veleprodajne usluge u Projektu u poglavlju 11. Specifikacija minimalnog skupa podržanih veleprodajnih usluga te pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada i uvjeta pristupa izgrađenoj mreži i predloženo vremensko trajanje pružanja istih HT nema primjedbe na iste s obzirom da su u skladu s veleprodajnim uslugama navedenima u poglavlju 2.6.1 (Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga) Okvirnoga nacionalnoga Programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NN 68/2016)_(dalje u tekstu: ONP).</p> <p>HT naglašava da obaveza davanja pristupa neaktivnim svjetlovodnim vlaknima (dark fiber) ne podliježe za jezgri i agregacijski dio elektroničke komunikacijske mreže prvenstveno iz razloga što ovaj dio elektroničke komunikacijske mreže mora biti riješen u sklopu NPBB1 projekta.</p> <p>Radi transparentnosti, pristup neaktivnim svjetlovodnim vlaknima (dark fiber) odnosi se prvenstveno na spajanje aktivne opreme operatora korisnika u backhoul dijelu mreže (spajanje aktivnog pristupnog čvora s agregacijskom mrežom), a u slučaju da ne postoji slobodan prostor u cijevima EKI za uvlačenje kabela od strane Operatora korisnika te spajanju lokacije distribucijskog čvora u pristupnoj mreži s aktivnom opremom Operatora korisnika – „feeder“ (ONT pristupni čvor).</p> <p>HT nema primjedbi na opisani postupak određivanja naknada u poglavlju 11.1 Projekta za navedene veleprodajne usluge s obzirom da je isti u skladu s opisanim postupkom određivanja veleprodajnih naknada u poglavlju 2.6.2 ONP-a (Pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada).</p> <p>Veleprodajne usluge sukladno ONP-u koje će HT nuditi temelje se na popisu veleprodajnih usluga iz Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža (dalje u tekstu: SDPŠM), odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a.</p> <p>Popis veleprodajnih usluga koje HT ima namjeru nuditi na područjima koji su obuhvaćeni s javnom raspravom strukturiran je sukladno mogućim tehnološkim rješenjima koja će biti primijenjena u projektima, uz uvažavanje</p>	Nema primjedbi.

postojećeg stanja na tržištu i interesa ostalih operatora za pristup novoizgrađenim mrežama.

Trenutna regulacija veleprodajnog tržišta, a koja je zahvaćena izgradnjom pristupne mreže nove generacije (engl. Next Generation Access networks) (dalje u tekstu NGA mreže) je pokrivena s slijedećim Standardnim ponudama u kojima su opisani uvjeti korištenja te veleprodajne cijene korištenja HT infrastrukture, određene od strane HAKOM-a.

- Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi zasnovanoj na bakrenoj infrastrukturi i tehničkim prostorima - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude>

- Pristup širokopojasnoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi na aktivnoj opremi - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude>

- Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i povezanoj opremi (kabelska kanalizacija) - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d.:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude>

- Pristup pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži za svjetlovodne distribucijske mreže - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude>

Visine veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga u projektima odgovaraju vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga u područjima u kojima HT posluje pod reguliranim tržišnim uvjetima na području cijele Republike Hrvatske određenima od strane HAKOM-a, što obuhvaća i naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a.

Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti.

U slučaju da u budućem razdoblju provedbe projekata, u sklopu regulatornih mjera vezanih za NGA mreže, budu propisane ili se budu nudile nove veleprodajne usluge na komercijalnoj osnovi, HT će iste uključiti u skup veleprodajnih usluga mreža izgrađenih uz potpore.

Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture	
<p>Sukladno poglavlju 2.5.5. ONP-a (Korištenje postojeće infrastrukture), odnosno članku 78(f) SDPŠM-a, te Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN 121/2016.), HT smatra da je za Projekt potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu radi ekonomski povoljnijih uvjeta odnosno nižih investicijskih troškova u odnosu na slučaj izgradnje nove infrastrukture.</p> <p>HT ovim putem dostavlja svoju postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu kako slijedi. Ista je dostupna i regulirana mjerama koje propisuje HAKOM putem Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/2016), te putem Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/2014), kao i putem sljedećih standardnih ponuda HT-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekoma d.d. (dostupna na web poveznici: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude) - Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude) - Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/nacionalni-operatori/standardne-ponude 	<p>Nema primjedbi.</p>
Kategorija: Ostalo	
<p><u>A) KLJUČNI KOMENTARI</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) HT iskazuje interes za sudjelovanjem u Projektu putem investicijskog modela A (Privatni DBO). 2.) HT iskazuje komercijalni interes na dijelu prostornog obuhvata ovog Projekta sukladno specifikaciji unutar dokumenta Prilog 1. Iskaz komercijalnog interesa_Grad Pula_HT 3.) Komercijalni interes na adresnoj razini naznačen je unutar popunjenog Upitnika za operatore (u inačici 7.0), kolone „K“ i „L“. 	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

<p>Optime, od čega je 36,90% u vlasništvu Zagrebačke banke i 17,41% u vlasništvu društva HT holding d.o.o., koje je u stopostotnom vlasništvu HT-a. Neovisno o zaključenju transakcije kupoprodaje dionica, koncentracija HT-a i Optime prestaje 10. srpnja 2021. godine, s kojim datumom prestaje i upravljanje HT-a nad Optimom.</p> <p>2.) PREISPITATI IZVOR FINANCIRANJA</p> <p>Potrebno je preispitati i po potrebu izmijeniti navode sa 85. odnosno 86. stranice Projekta o tome da će izvor financiranja biti prioritetna os odnosno specifični cilj u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija kao i dozvoljeni maksimalni udio su-financiranja.</p> <p>3.) DORADITI TEKST ZA GPON/FTTH P2MP (POGLAVLJE 8.1.)</p> <p>Unutar točke 8.1.1. Projekta, na str. 75., unutar odjeljka za GPON navodi se da GPON podržava brzine između 30 i 70 Mbit/s u dolaznom smjeru te prosječno dvostruko manje u odlaznom smjeru, a što nije u skladu sa prometnim modelima izračuna telekomunikacijskog prometa, zbog toga što u stvarnosti dolazi do dinamičke razdiobe 'bandwith'-a koja omogućava korisnicima višestruko veće brzine od navedenih. Također treba navesti da se i odabirom omjera dijeljenja mogu omogućiti daleko veće brzine (ukoliko se radi o zahtjevnim korisnicima.)</p> <p>Također treba naglasiti da je osim navedenih 10G-PON i WDM PON tehnologija danas dostupan (i predstavlja prirodnu nadogradnju) XGS-PON koji omogućava simetrični 10G prijenos, te će korisnicima preko takve tehnologije biti moguće i gigabitne simetrične brzine.</p> <p>Vezano za navedeno smatramo da na str. 81. Projekta, unutar točke 8.1.4, odjeljak FTTH P2MP (GPON, WDM PON) osim tehnologija GPON i WDM PON u zgradama treba navesti i XGS-PON tehnologiju, koja predstavlja simetričnu tehnologiju (10/10G). U skladu sa navedenim potrebno je brisati da se radi isključivo o simetričnim tehnologijama.</p> <p>Također navodimo da sve današnje analize pokazuju da je u svijetu trend primjene FTTH P2MP tehnologije u odnosu na FTTH P2P, pogotovo za rezidencijalne korisnike. Razlog nije samo u financijski isplativijem modelu što se tiče pasivnog dijela mreže, već i zbog toga što P2MP tehnologije u aktivnom dijelu pokazuju značajne prednosti u odnosu na P2P tehnologije, npr. manji gabariti opreme, manja potrošnja energije ('zelenije' tehnologije), mogućnost primjene simetričnih brzina (nove inačice XGS-PON). Iz navedenog razloga P2P tehnologije uglavnom ostaju u primjeni za zahtjevnije poslovne korisnike.</p>	<p>Komentar se prihvaća.</p> <p>Navedeni navod će biti izmijenjen u konačnoj verziji PRŠI.</p> <p>Komentar se prihvaća.</p> <p>Navedena tehnologija će biti navedena u konačnoj verziji PRŠI.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
--	---

<p>4.) IZVRŠENJE KOMERCIJALNOG INTERESA REGULIRANO KROZ ZAKON O ELEKTRONIČKIM KOMUNIKACIJAMA</p> <p>HT smatra da vezano za najavljeni komercijalni interes nije potrebno s nositeljem projekta potpisivati predloženi ugovor o izgradnji, a s obzirom da je predmetni komercijalni interes najavljen sukladno odredbama aktualnog Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: ZEK) te su posljedično sve obveze operatora za izgradnju najavljenog komercijalnog interesa u zadanom roku definirane unutar aktualnog ZEK-a.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
--	-----------------------------